

Witte Amerikaanse Leghorns, zoals wijlen de heer C.S.Th. van Gink het ras zag en in beeld bracht.

WITTE AMERIKAANSE

blijven in de belangstelling, maar de populariteit neemt niet toe

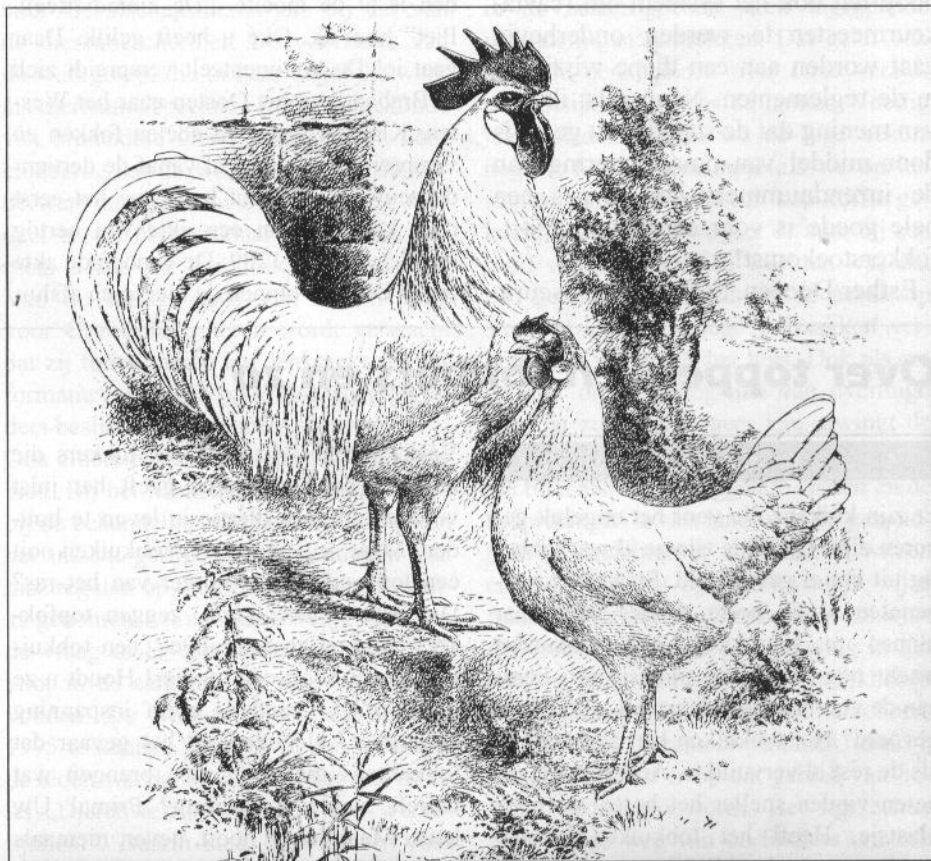
Tekst: C. Aalbers

Ter inleiding

Het is merkwaardig, dat één van de sierlijkste rassen uit onze hoenderwereld niet meer fokkers voor zich weet te winnen. Door de jaren blijft de belangstelling voor de witte Amerikaanse Leghorn bestaan, maar het ras heeft nooit grote aantallen fokkers aan zich weten te binden. Op de grote shows neemt hun aantal niet toe, het ras is aanwezig, maar meer ook niet. Dit konden we ook het afgelopen tentoonstellingsseizoen weer vaststellen. Tentoonstellingen als Ornithophilia, Avicultura en Oneto hadden het ras in behoorlijke kwaliteit in de kooien, ook tijdens de N.H.D.B.-bondstentoonstelling, de Noordshow, ontbrak het ras niet, maar hun aantal was niet om over te juichen. Door de jaren heen hielden enige zeer goede fokkers - we denken hierbij aan namen als H.A. Arentsen te Elst en J. Spijkervet te Steenwijk - het ras hoog en zij brachten zeer fraaie dieren voor het voetlicht. We hebben ons in het verleden wel eens afgevraagd of de uitzonderlijke kwaliteit, die deze fokkers in het ras brachten, misschien een reden was waarom andere fokkers zich er maar niet aan waagden. Deze gedachteringang is echter

gelogenstraft, want de huidige liefhebbers van het ras brengen even fraaie dieren en toch neemt de populariteit van het

ras niet toe. Het ras kan zich er niet op beroepen ooit tot de meest populaire rassen behoord te hebben. Het feit, dat het

Toen de witte Amerikaanse Leghorns in het begin van deze eeuw geïmporteerd werden zag het ras er uit zoals hierboven afgebeeld. Reeds duidelijk is de aparte vorm en structuur van de kam te zien, maar de fijnheid mist nog. Het type was er toen ook

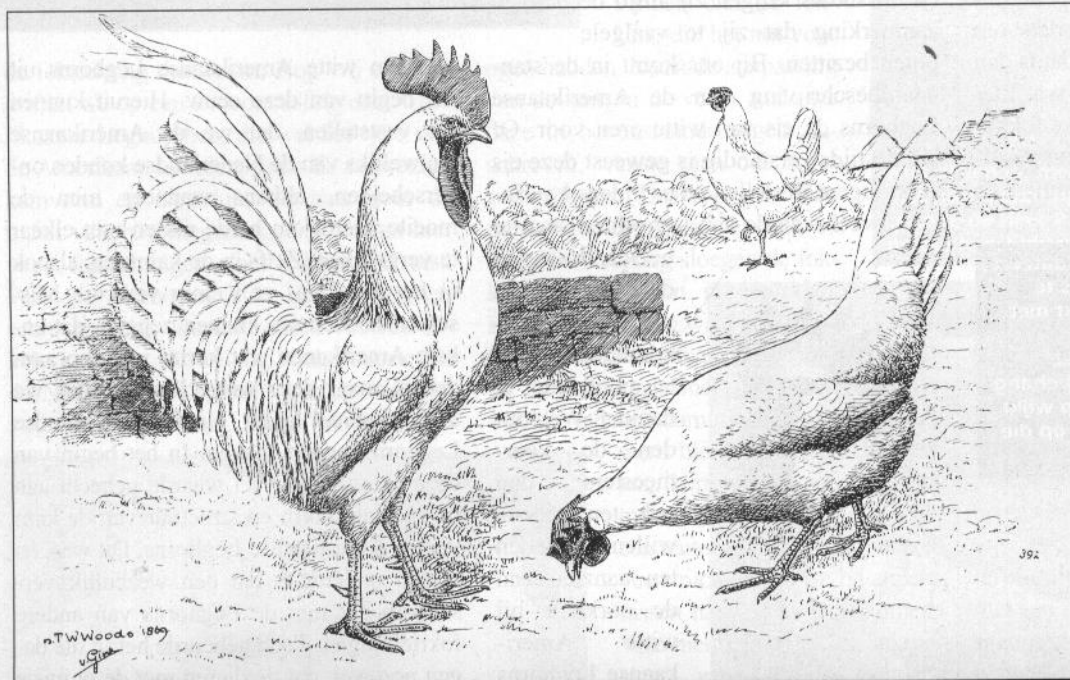
ras in handen was van enige zeer goede fokkers hield het gevaar in dat bij het wegvallen van een enkele fokker het aantal dieren een gevoelige aderlating zou ondergaan. Op dit punt bevinden we ons reeds enkele jaren en daarom zou het wenselijk zijn als nieuwe fokkers zich met dit ras zouden gaan bezighouden. Aan de kwaliteitsnormen van de hedendaagse witte Amerikaanse Leghorns is een lange geschiedenis verbonden, welke duidelijk aantoon, dat hier de nutfokker van destijds en de sportfokker afwisselend hun invloed hebben aangewend. Achteraf bekeken hebben uiteindelijk de rasfokkers het stempel op het ras gedrukt. Voor een goed begrip is het dan noodzakelijk dat men zich een beeld vormt van de pluimveefokkerij in Amerika, nu zo

waarde zouden hebben. Wat echter verreweg het belangrijkste was: hij verloor niets en gaandeweg verbeterde hij zijn dieren zonder zich tot eenzijdige teeltkeuze te laten verleiden. De jaren die er op volgden leverde deze goed gerichte teeltkeuze mooie resultaten op. Het bleek, dat bijvoorbeeld zes- tot zevenjarige dieren nog volkomen teelbaar waren en bovendien kenmerkten verschillende hennen zich door een flinke leg, zelfs tot op zeer hoge leeftijd. Er waren hennen bij, die het in zes jaar tijd tot een productie van 1000 eieren brachten. Langzamerhand is uit deze eerste hoenders, die de naam Leghorns droegen, de hedendaagse witte Amerikaanse Leghorn voortgekomen. De oorspronkelijke grootkammige, hoogstaartige en korttruggige dieren wa-

der gewenste nevenverschijnselen met zich meebrachten. Door bijvoorbeeld kleinere kopversierselen aan te fokken brachten deze kenmerken als vanzelf kleinere, fijnere dieren met zich mee. Deze wenste men echter niet. Zo werd iedere fout in de fokkerij vrijwel onmiddellijk weer gecorrigeerd en de Amerikaanse Leghorns bleven zoals ze waren. Voor tentoonstellingshoenders zijn de Amerikaanse Leghorns goede legsters; dat waren zij vanouds en dat zijn ze gebleven.

De geschiedenis van het ras

Het ras is afkomstig uit Amerika en met behulp van uit Europa geïmporteerde Leghorns gefokt. Een en ander is ook te lezen in de eerste uitgave van de N.H.D.B.-standaard, de vijfdelige dus. In de latere uitgaven is een uitgebreide herkomst van het ras weggelaten, dit teneinde het boekwerk betaalbaar te houden en de standaardcommissie besloot de geschiedenis van de rassen weg te laten, omdat deze toch weinig bijdroeg aan het doel van de standaardbeschrijvingen. Bij iedere fokker is de Amerikaanse Leghorn bekend en wie op de tentoonstellingen het ras bekijkt en vergelijkt met bijvoorbeeld de Nederlandse Leghorns zal direct verschillen, die de fokrichtingen in Leghorns van elkaar scheiden, ontdekken. Bij iedere fokrichting in de Leghorns, of het nu gaat om b.v. de Engelse- of Nederlandse Leghorn, is te vinden dat zij ontstaan zijn uit de Italiaanse hoenders uit de omgeving

De voorgangers van de Amerikaanse Leghorns, zoals deze in de buurt van Livorno in Italië werden aangetroffen. De omvorming tot Amerikaanse en Leghorns van het Europese type heeft nog vele jaren geduurd. De afgebeelde hen is echter als zodanig zeer aanvaardbaar. Aan de haan moest nog veel veranderd worden, niet alleen de staart en staartdracht, maar ook de kopversierselen.

ongeveer honderd jaar geleden. Fokkers als Young en Wijckhof lieten hierbij hun fokkerstalent gelden. Zij hadden verschillende doeleinden voor ogen, doch streefden die met dezelfde middelen na. De uiteindelijke resultaten ontliepen elkaar dan ook niet veel. Terwijl Wijckhof, Amerikaan van Nederlandse origine, het oog gevestigd hield op de productie en nutfokkerij, eigenschappen die evenals het uiterlijk van het dier bevrediging moesten geven, was Young er op uit om witte Leghorns te fokken, die er in de eerste plaats fraai uitzagen. Deze fokker begreep echter maar al te goed, dat zijn fokkerswerk weinig zin zou hebben als de dieren niet tegelijkertijd praktische

ren veranderd in fijne, beweeglijke, vrij langgerekte dieren. Althans zo op het oog, want de lagere staartdracht doet de dieren altijd langer schijnen dan ze in werkelijkheid zijn. Ook een eeuw geleden werden door de tentoonstellingsfokkers fouten in de fokkerij gemaakt. Toen de fokker Young zich, door leeftijd, enigszins uit de fokkerij terugtrok zag men in de volgende jaren allerlei buitennissigheden verschijnen. Zo ging men streven naar erg kleine kopversierselen, een zeer lage staartdracht en weer later naar een overvloedige staartontwikkeling. Al deze dingen hebben gelukkig maar kort geduurd, omdat men na enige tijd bespeurde, dat deze kenmerken min-

van Livorno. Iedereen weet, dat de Italiaanse Leghorns uit Livorno en omgeving stammen en naar deze plaats genoemd zijn. Het komt er dus op neer, dat alle Leghorns-fokrichtingen dezelfde voorouders hebben en verder naar de smaak en inzichten van diverse landen en werelddelen zijn gefokt. Dit fokken naar eigen inzichten en smaak heeft zo ongeveer plaatsgevonden omstreeks de eeuwwisseling. Het was niet zo, dat de fokkers de Italiaanse hoenders in een vorm van eenheid kregen. Zij hadden allerlei kleuren, doch maakten wel een forse indruk. Met overige „ras”punten was het al niet beter gesteld. Zo lieten de kammen veel te wensen over. Twee kampunten op één ba-

sis, vorktanden dus, en zijspranken waren aan de orde van de dag, ook de oren waren vaak miskleurig. De witte dieren onder de Italiaanse hoenders hadden meestal wel in hoofdzaak deze kleur, maar gele dieren en geel in hals- en zadelbehang waren schering en inslag. In hoofdzaak hadden de hanen deze fouten, de hennen niet, maar er kwamen toch veen misgekleurde veren in het gevederte voor, vooral in de borsten. Het is te begrijpen, dat men met zulke dieren nauwelijks iets kon beginnen. In Engeland was men reeds eerder overgegaan tot importen van Italiaanse hoenders en door middel van kruisingen met de spaarzaam voorkomende witte Minorca's, die men aldaar bezat, was men reeds een stuk verder gekomen, althans zeker wat de kleur betreft. Kruisingen van Italiaanse hoenders met de Engelse dieren waren mogelijkheden om verbeteringen aan te brengen en dat is dan ook gebeurd. Slaan we hierover wat literatuur na, dan blijkt, dat de Duitse fokker Beck-Corrodi al vaststelde dat het resultaat ervan was veel te grote kammen en

Deze Amerikaanse Leghornhaan dateert uit de twintiger jaren. Duidelijk is te zien, wanneer men hem vergelijkt met het dier van de vorige foto, dat vooruitgang geboekt was. De rijke ontwikkeling van staart en zadelbehang was toen reeds aanwezig. De kop wijkt nog geheel af en lijkt nog teveel op die van een Europese Leghorn.

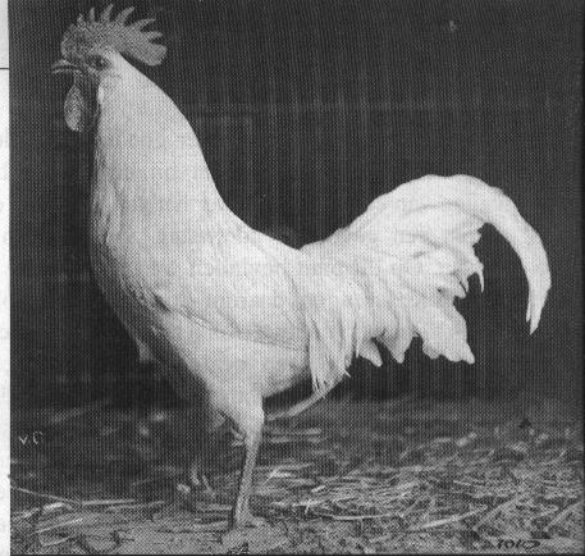
bovendien neiging tot loodgrijze potloodkleur. Hieruit blijkt dat men in Engeland ook niet altijd de aldaar zeer spaarzame witte Minorca's voor de kruisingen had gebruikt, maar vrijwel zeker ook zwarte Minorca's. Deze zagen er overigens destijds heel anders uit dan de dieren van vandaag. Deze vermenging van bloed had echter de veerkleur aanmerkelijk verbeterd en zelfs de oren hadden een andere kleur gekregen. Zij waren wit van kleur

geworden in tegenstelling tot het geelachtige van voorheen. Ingevolge de standaardbeschrijvingen van de verschillende Leghornfokrichtingen moeten de oren van het ras wit van kleur zijn. Roomkleur is toegestaan, alhoewel we het liefst bij de Amerikaanse Leghorns hagelwitte oren zien. Aan het begin van deze eeuw klaagde een Engelse fokker van witte Leghorns, dat het haast onmogelijk was om geheel witte oren te fokken. Wanneer dit echter toch in meer of mindere mate lukt dan geven deze dieren een nafok met zeer lichte gele benen en snavel. In feite zijn deze niet voor de tentoonstelling bruikbaar en op shows krijgen zij altijd de aanmerking dat zij te vaalgele poten bezitten. Bij ons komt in de standaardbeschrijving van de Amerikaanse Leghorns de eis van witte oren voor. Of het destijds verstandig is geweest deze eis zo stringent te stellen en er tijdens keuringen teveel waarde aan te hechten staat te

bezien. Juist aan deze eis hebben we de veel voorkomende te lichte pootkleur te danken. We zouden de keurmeesters dan ook ten zeerste willen aanraden ten aanzien van de oorkleur bij witte Amerikaanse Leghorns niet al te streng te zijn en wanneer deze wat roomkleurig aanzien er niet tegen op te treden. Nederlandse Leghorn is ook al geen populair ras meer en we zien ze maar in kleine aantallen op onze tentoonstellingen. Als ze er zijn heeft geen keurmeester aanmerkingen op de pootkleur. Dit danken zij aan het feit, dat roomkleurige oren bij deze Leghorns toegestaan zijn.

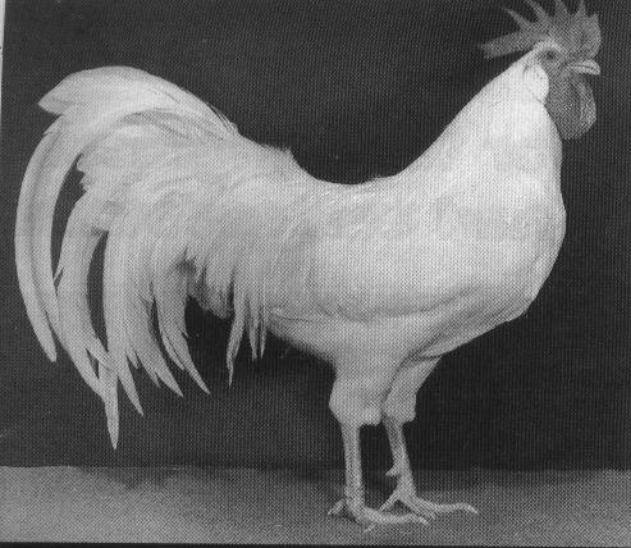
Het verschil tussen Amerikaanse en Nederlandse Leghorns

Bij dit artikel plaatsen we enkele afbeeldin-

Een dergelijke haan werd in het begin van deze eeuw als zijnde een Amerikaanse Leghorn ingestuurd op shows. Het dier had nog niets van het type van de hedendaagse dieren, ook de rijke bevedering in zadelbehang en de staart ontbrak nog. De juiste vorm en structuur van de kam was ook nog niet aanwezig.

gen van witte Amerikaanse Leghorns uit het begin van deze eeuw. Hieruit kunnen we vaststellen, dat we de Amerikaanse nauwelijks van de Nederlandse konden onderscheiden, althans wanneer men de moeite neemt om beide rassen met elkaar te vergelijken. Zelfs in de kammen, alsook in het type was er weinig verschil. Misschien zouden we kunnen zeggen, dat enkele Amerikanen wat korter in romp aandeden, maar deze vaststelling zouden we met evenveel recht bij de Nederlandse Leghorn kunnen maken. In het begin van deze eeuw werd veel waarde gehecht aan de speciale vorm en structuur van de kam van de Amerikaanse Leghorns. Dit was, en is een onderdeel, dat een wezenlijk verschil maakt met de Leghorns van andere fokrichtingen. Toch gebeurde het in die dagen nog wel, dat de dieren met de onjuiste kamvorm en structuur hoog in de prijzen vielen. Ingevolge de standaard moet de kam van de Amerikaanse Leghorn er als volgt uitzien: rechtopstaand, middelgroot en voorzien van vijf diepe en gelijk ingesneden, van onderen brede en van boven spits toelopende kamtanden, die onderling op gelijke hoogte staan. De kam is fijn van weefsel, steekt van voren niet over de snavel, terwijl de kamhiel de schedel niet raakt, maar horizontaal naar achteren wordt gedragen. Bij de hen is het voorste gedeelte rechtopstaand, de rest naar één zijde sierlijk overhangend, het gezicht vrijlatend. De Nederlandse Leghorn heeft deze kamvorm en -structuur niet, is bovendien wat grover van weefsel. Alhoewel de standaard dit wat minder duidelijk aangeeft, is het in de praktijk zeer goed waar te nemen. Wie voor dit onderdeel een geoefend oog heeft ziet direct of de kam bij de betreffen-

Eén van de beste fokkers van Amerikaanse Leghorns was de enige jaren geleden overleden fokker H.A. Arentsen te Elst (O.B.). Jaar na jaar bracht hij prachtige dieren op onze grote Nederlandse tentoonstellingen, waarmede hij zeer hoge predikaten wist te verwerven. Bovenstaande haan won op meerdere tentoonstellingen en werd gefotografeerd op de inmiddels opgeheven Gelre-Show te Arnhem.

Andere rassen hebben meegewerkt aan het ras

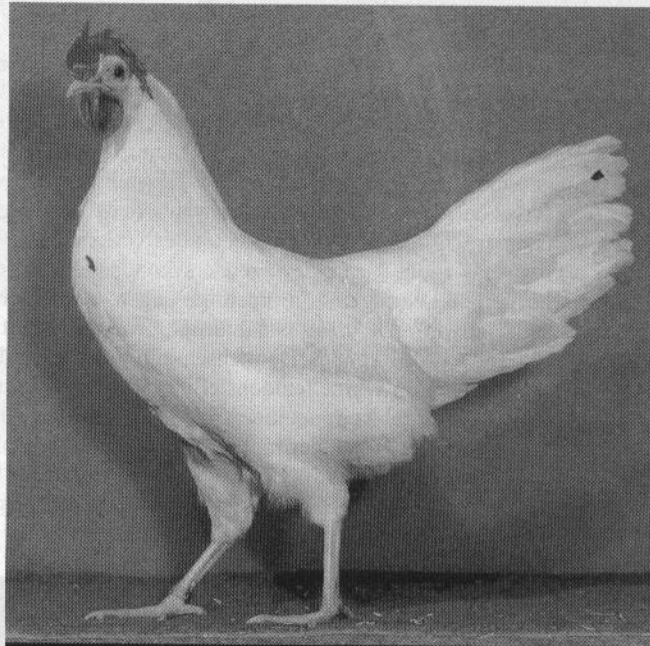
Zoals we in dit artikel reeds schreven hebben de Amerikaanse fokkers bij de fokkerij een tweeledig doel voor ogen gehad. Men wilde de produktiviteit dienen maar ook de schoonheid van het ras bewerkstelligen. Daarbij zullen waarschijnlijk de fokkers, die op schoonheid uit waren, meer moeilijkheden hebben onderzonden dan de fokkers, die het nut voor

ogen hadden. Naast de aanpassing van de kam in de vorm zoals we deze in bovenstaande regels beschreven, wenste men ook meer vederrijkdom. Daarvoor gebruikte men witte Phoenixhoenders en met deze kruising sloegen de fokkers twee vliegen in één klap.

Door de inkruising werd niet alleen de kamvorm verbeterd, althans deze kwam meer in de richting zoals men deze wenste, maar ook de vederrijkdom, die voor ogen stond, werd hierdoor bereikt. Idealisten, kortom fokkers van formaat, vormden uit een nuthoer een tentoonstellingskip met een veerstructuur, die we bij andere rassen nauwelijks tegenkomen. Wat men echter uit de inkruising van Phoenixhoenders overhield was de wat te zachte

veer, die ook nog wel eens smal kon zijn, terwijl daarnaast de schacht te weinig stevigheid bezat. Menige Amerikaanse Leghornhaan laat heden ten dage nog een te overvloedig zadelbehang zien, een erfenis van de genoemde inkruising. Vastgesteld werd echter, dat de vorm van de kam steeds verbeterd kon worden, terwijl daarnaast de oorspronke-

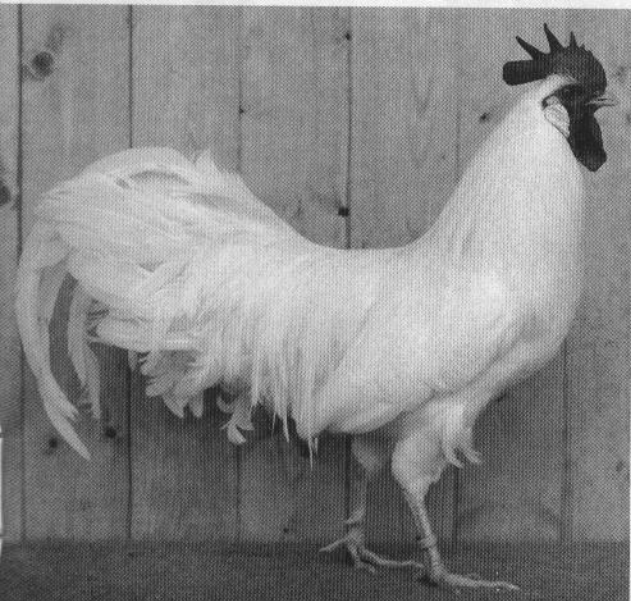
Leghorn kwantitatief helaas op de weg terug zijn, maar wat de kwaliteit betreft zijn nog prachtige waardevolle dieren in ons land

Niet alleen de meest bekende fokkers van het ras wisten met hun dieren op de shows te winnen. Omstreeks 1970 toonde de heer P.J. Vink te Nijmegen deze uitzonderlijke mooie hen tijdens „Gallinova“ te Barneveld.

de fokrichting thuishoort. Nog vrij onlangs troffen we op een tentoonstelling een Amerikaanse Leghornhen, die wel het type van de Amerikaan liet zien, maar de aanwezige kamvorm en -structuur liet haar door de mand vallen. Ontegenzeggelijk waren hier twee fokrichtingen door elkaar gekruist. Wat we hierboven over de kamvormen schreven geldt uiteraard alleen voor de enkele kammen. Zowel de Amerikaanse als de Nederlandse Leghorns komen ook nog voor in rozekammig, maar hierop willen

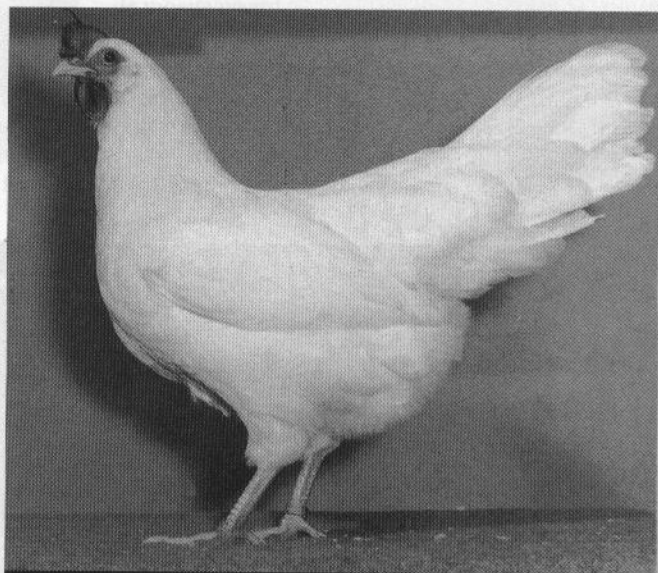
aanwezig. Hiervan getuigen de grote tentoonstellingen in het afgelopen seizoen, waar weliswaar bescheiden aantallen van dit ras in de kooien zaten, doch daarentegen was, over het algemeen, de kwaliteit „om over naar huis te schrijven“. We hopen van harte, dat meerdere fokkers zich tot dit ras aangetrokken zullen gaan voelen, waardoor de toekomst van dit Middellandse Zeeras met een Amerikaanse fokrichting verzekerd zal zijn. Het is en blijft namelijk een sieraad in de kooien van onze tentoonstellingen.

Tot voor enige jaren geleden was de heer Spijkervet te Steenwijk even bekend als fokker van Amerikaanse Leghorns als de heer Arentsen uit Elst. Deze mooi getypeerde haan van hem wist te winnen op een „O“-tentoonstelling te Utrecht. Het dier behaalde een F ondanks de minder fraaie kam, die te weinig tanden telde.

we hier niet verder ingaan, omdat deze zeer spaarzaam in de kooien worden aangetroffen, de Amerikanen al helemaal niet.

lijk voor ogen staande legkracht behouden bleef. Het is zeer spijtig, dat we wat betreft de Amerikaanse

Ook een minder bekende fokker van het ras was de heer G.J. Vos te Losser. Deze liefhebber wist met dit